

Täysistunto

Torstai 4.4.2024 klo 16.00—19.02

2.4. Suullinen kysymys vihreän siirtymän investointien saamisesta Suomeen (Atte Harjanne vihr)

Suullinen kysymys SKT 57/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys, edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.48 **Atte Harjanne vihr:** Arvoisa puhemies! Tällä viikolla uutisoitiin, että odotettu SSAB:n vihreän teräksen investointi meneekin ensin Ruotsin puolelle. Se on valitettava kolaus Suomelle, vaikkakin tietysti hyvä asia naapurimaalle ja ilmastolle globaalisti. Ei siis jäädä suremaan sitä enempää, sillä vihreän siirtymän investointipotentiaali on edelleen valtava. Elinkeinoelämän keskusliiton päivitetyn dataikkunan mukaan Suomeen on suunnitteilla tällaisia investointeja miljardeittain ja miljardeittain. Vihreä siirtymä on siis ihan poikkeuksellinen mahdollisuus suomalaisille yrityksille. Se on tilaisuus tuottaa hyvää Suomelle, ilmastolle, luonnolle ja maailmalle. Sitä ei saa tyriä.

Vihreät investoinnit eivät kuitenkaan tapahdu itsestään, ja kilpailu on kovaa. Siksi vaaditaan aktiivisia toimia ja kaiken selkänäjana johdonmukaista, asetettujen tavoitteiden mukaista ilmastopolitiikkaa. Vaaditaan siis sitä, että Suomen ilmasto- ja luontotavoitteista pidetään kiinni ja että hallituksen ministerit ovat aidosti niihin sitoutuneita. Kuluva vuosi voi olla kriittinen siinä, saadaanko Suomen investointivetovoimaa kasvatettua. Nyt jaetaan pelimerkkejä, joilla on vuosikymmenien vaikutus siinä, [Puhemies koputtaa] minne uutta tekemistä ja teollisuutta syntyy.

Kysynkin: miten hallitus aikoo parantaa juoksuaan, [Puhemies koputtaa] jotta tällaiset vihreän siirtymän jätti-investoinnit saadaan Suomeen tulevaisuudessa? [Sheikki Laakson välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.50 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän edustaja Harjanteen puheenvuoroon voi sinänsä pitkälti yhtyä. Ja jos katsotaan nyt Suomen toimissa, niin esimerkiksi tämän SSAB:n Raahe—Luulaja-maaliintu-lojärjestystä koskevan maaottelun osalta nähdään jälleen kerran, että sähköpolitiikka on mitä suurimmassa määrin vihreän siirtymän politiikkaa ja sitä kautta ilmastopolitiikkaa ja todella liikutellaan siis yksittäisen laitoksen päästönä jo lähes meidän henkilöautoliikenteen vuosipäästöihin verrattavissa olevaa erää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2024 vp

Tältä osin keskeisin keino, jolla hallitusohjelman pohjalta edetään, on se, että me luodaan muun muassa kapasiteettihuutokauppa, jolla varmistetaan riittävän hintasuojatun sähkön runsas tarjonta teollisuudelle ja sitä kautta kilpailuetu hankkeisiin, joissa käännetään vaikkapa Porvoon Kilpilahden tehdas tai Raahen tehdas pois fossiilien käytöstä tai saadaan uusia päästöttömiä teollisuuslaitoksia Suomeen.

Olen myös samaa mieltä siitä, että keskeiset pilarit — jotka kertovat, että jos investoi pois fossiilisesta, niin on voittajien puolella, voittajien joukossa — pitää pitää niin kansainvälisesti kuin Suomea. Kuten eilen täällä ajankohtaiskeskustelussa kerroin, [Puhemies koputtaa] tämä on myös syy, miksi Suomi on jo ottanut kantaa 2040 ilmastotavoitteeseen ja [Puhemies koputtaa] kannattaa 90 prosentin tavoitetta, kunhan ydinvoima hyväksytään vihreän sähkön joukkoon [Puhemies koputtaa] ja muut ehdot täyttyvät.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Tynkkynen, Oras, olkaa hyvä.

16.51 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Nyt meni suuruusluokkaa 4,5 miljardin euron investointi sivu suun, mutta on meidän käsissämme, miten käy tuleville miljardiluokan investoinneille. Hallitusohjelmassa on monia hyviä kirjauksia siitä, miten voidaan vauhdittaa vihreän siirtymän teollisten investointien viranomaisprosesseja. Kysyisin hallitukselta: voisitteko kiirehtiä näitten hyvien esitysten tuomista tänne eduskunnan käsittelyyn, jotta varmistetaan, että nämä miljardi-investoinnit saadaan Suomeen?

Hallitusohjelmassa on valitettavasti myös lukuisia huonoja kirjauksia, jotka voivat päinvastoin hankaloittaa vihreän siirtymän investointeja. Valtaosa näistä Elinkeinoelämän keskusliiton hankeikkunassa tunnistetuista miljardi-investoinneista keskittyy tuulivoimaan, ja tuulivoima on keskeinen edellytys sille, että meillä on sitä puhdasta, edullista sähköä saatavilla. Voitteko hallituksessa perua nämä hallitusohjelman kirjaukset, jotka heikentäisivät tuulivoiman rakentamisen edellytyksiä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.52 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos myös edustaja Tynkkyselle varsin asiallisesta puheenvuorosta, josta merkittävään osaan myöskin voi yhtyä — juuri näin.

Ensinnäkin, mitä tulee luvituksen sujuvoittamiseen, niin on äärimmäisen tervetullut viesti, että eduskunnassa sille löytyy, toivottavasti, laajakantoista tukea, ja hallitus on tekemässä sinänsä historiallisen kunnianhimoista muutosta, puolen tusinaa lainsäädäntöhankeita, joissa myös täytyy miettiä sitä, kuinka joustavoitetaan tiettyjä lupaedellytyksiä, jotta pystytään vaikkapa vihreän teräksen tai akkuklusterin hankkeita Suomeen saamaan läpi, mutta myös tämä nopeus ja osaaminen ovat siinä tärkeitä. Iso hanke tulee olemaan elyjen ja avien lupa- ja valvontatoimintojen yhdistäminen yhteen valtakunnalliseen organisaatioon, joka toimii paikallisesti eri puolilla Suomea, mutta sillä on yksi johto ja tulostavoitteet nimienomaan nopeuttamaan lupakäsittelyä eri keinoin. Tätä tehdään ministeri Ikosen johdolla valtiovarainministeriön ohjauksessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2024 vp

Mitä tulee tuulivoimaan, niin sinänsä meillä tuulivoiman hyväksyttävyyttä parannetaan kohtuullistamalla sitä tilannetta, että siellä myös ikään kuin hankalaan paikkaan maanomistajina tai naapureina joutuneet saavat parempia korvauksia lunastuksissa. [Puhemies koputtaa] Purkuhommista huolehditaan, melusta huolehditaan. [Puhemies koputtaa] En ole kyllä yhtä mieltä siitä, että tämä estäisi riittävän määrän tuulivoimainvestointeja, [Puhemies koputtaa] joita on myös putkessa. Suomeen tulee useita tuhansia megawatteja tuulivoimaa lähivuosina.